

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

In chestia salvării școalelor noastre.

De Vasile Stroescu.

Marele Român, domnul Vasile de Stroescu, publică în „Românul” din Arad, numărul de Sâmbătă, un articol interesant, pe care-l reproducem și noi, chiar la locul acesta, cu eliminarea părților, cari privesc biserica gr.-cat. română. Domnul Stroescu scrie următoarele:

Băle, 25 Aprilie.

Nu spre judecată sau spre oșândă sunt înșirate rândurile dela vale, dar spre ușurarea sufletului și înălbirea trupului.

În numărul 80 al „Românului”, care l-am primit ieri, articolul de frunte tractează despre situația școalelor din Ungaria. Ca întotdeauna, nu merg drept la țintă, ca să rezolve chestia, se mărginesc s'o puie, dar încolo ce o da Dumnezeu! Deși văd că propun măsuri paliative, care nu pot să schimbe situația, totuși nu pot să nu recurg la cuvinte sfiorătoare: „Acum e momentul suprem, ca să se facă tot ceea ce suntem în stare ca popor, care vrea să-și apere cel mai sfânt patrimoniu — cultura națională”.

Ca să salveze cultura națională, în momentul suprem, propun ca băncile să deie din venitul lor curat — 10%! și mai adaugă Dlor că băncile săsești dau peste 20%, din se-nin, fără momente supreme.

Așa i. Dar aceia-s Sași și despre Honț se spun multe anecdote hazlie. Acuma se vede că și Honț pentru Români îi un ideal inaccesibil. La momentul suprem ei găsec că ar fi foarte bine, dacă băncile s'ar prinde să deie câte 10%. Oare să fie Românii atâta de lași și de blestemati? Nu, nu se poate; asta-i o calomnie! Cine nu știe din noi, că Românii îi din fire măndru, generos; că-i verde ca stejarul; că se naște poet; și-i de viță nobilă, cu simțăminte și mai nobile; că ține la limba lui, — după mărturisirea vechi a unui străin — mai mult decât la viață. Așadar asta pot s'o

spuie sau s'o gândească numai niște pesimiști, defaimatori incorrigibili.

Continuiez.

Să se deie numai 10%, s'ar aduna 200 mii cor., s'ar scăpa 200 școale (și ele au fost 3000). Încă și pentru asta, zic Dlor, să se adreseze către dl Cosma, ca să influențeze Solidaritatea a se uni la o asemenea jertfă. Dumnealor sunt gata să recunoască acest gest ca o jertfă adusă pe altarul neamului.

Curioasă noțiune au de cuvântul jertfă, în momentul suprem! În momentul suprem turcoaietele au depus pe altarul patriei tot ce au avut, până și toate bijuteriile, care se păstrau în familie din neam în neam, ca cele mai scumpe relicvii. Și ele nu-s creștine (unele ziare numiau pe turci — păgâni). Astfel de fapte, în momente supreme, omenirea le numește jertfe aduse pe altarul neamului.

Pentru asemenea bagatel să se adreseze către dl Cosma? Mi-ar fi rușine să mă adresez dlui Cosma cu așa propunere. Eu m'aș adresa altmintealea. I-aș zice: d-le Cosma, d-ta știi mai bine decât oricine nevoile care au dat peste neamul nostru. Țăranii au făcut tot ce le a stat în putere, ba și peste puterea lor, ca să-și salveze școalele. Fiind istoviți, nu pot să se ajute și, cu su-tele, școalele pier. Ce-i de făcut? Cum să le scăpăm de peire?

Eu sânt incredințat că dl Cosma ar răspunde: apoi da, lucru nu-i așa greu, dacă om îi oameni, și cred că suntem; ar trebui ca acționarii băncilor să se mulțumească cu dividende legiuite de 5% și celelalte 5% și mai multe să se deie la fondurile culturale ale diecezelor.

Iacă răspunsul omului drept și înțelept. Dacă nu l-a spus, trebuie să-l spuie. Într'adevăr, astă rezoluțiune ar fi cea mai dreaptă și mai potrivită.

Ce-s băncile? Băncile reprezintă capitalurile acționarilor, cari nefăcând nimica, fără muncă și ri-

zic, primesc enorme dividende. Unde s'a auzit în lume de dividende de 10, 15% și mai mult? Cu bună samă, dacă acționarii sunt oameni, cum crede și dl Cosma, apoi fără nici o greutate, și fără deosebită jertfă, ar putea, surplusul venitului, în momente supreme, să-l puie pe altarul culturi naționale. Ar fi vremea, la așa timpuri, băncile să devie instituțiuni naționale, cum ele pretind că sânt, ca să-și câștige stima și mulțăminta poporului românesc, care din greu muncește pentru prosperarea lor.

Dar iar mă adresez către dl Cosma.

Funcționarii „Albinei” au jertfit pentru clădirea seminarului din Sibiu 50 mii cor. Lyați sama că nu unul sau doi (ar fi proastă mângăiere), dar toți funcționarii au dat, din puținul lor obolul în folosul neamului. Să sperăm că d-lor nu fac excepțiune și s'ar găsi mulți intelectuali cu aceleași simțiri și același devotament cauzei naționale. Cincizeci mii au dat niște funcționari, din măduva lor, din hoștină. Cât trebuie să deie „Albina” din miera ei?

Chestia asta, fiind vorba de școalele confesionale, a trebuit să fie porinită și dusă până la capăt de capii bisericii noastre și de toată preoțimea. Dar preoțimea are grija congreui, pentru care mereu agită, de școli nu-și prea strică capu.

Cei mulți găsec, că n'ai ce le tace; trebuie să ne rezignăm, cum au făcut acei din comitatul Hunedoarei. Găsec că poporul e sărac, sleit de puteri, n'ai ce să-i mai iei. Dar cele mai multe sate s'au sărăcit, pentru că preoții, nemulțumiți cu bisericile lor vechi, de lemn, — deși mai puteau să servească, până la vreme mai prielnică, — care de care, pe întrecute, au vrut să-și facă un sion mai măreț, ca la alte neamuri. Au ademenit pe oameni să deie tot dela sufletul lor și i-au încurcat în datorii pe la bănci, de care poate nici copiii copiilor lor n'ar fi în stare

să se desbăreze. Comune sărace au cheltuit sume enorme.

Acești păstori se socot ca păstori vrednici, harnici și cu credință! Acuma, când se cer cheltuieli neapărate, ia dacă ai de unde. Oricum, fiindcă școalele sunt confesionale, biserica trebuie să-și desvăluie toată autoritatea sa și să meargă, dacă nu înainte, măcar în urmă, dar să nu steie locului cu mâinile încrucișate.

Revin iar la vorba despre Honț. N'ar fi rău, dacă românii observările lor perspicace le-ar îndrepta în jurul lor, cei sub mână, mai aproape. Ni-ar spune de vrednicia preoților lor, cum sunt de desinteresati, cum țin ei la limbă, la obiceiuri, la tradițiile neamului și la vaca Domnului — țăranul român. De dărnicia și patriotismul intelectualilor; de credulitatea țăranului care se lasă ziaza la orice vorbe goale și se lasă purtat de nas și exploatat de toată lumea. Cei uniți pentru întărirea tradițiilor, își dau clericii pe la seminariile streine. Deși nu-i dau cu scop nobil național, dar prin aceasta, inconștient, le întăresc simțul național. Cei înstrăinați sufer de o boală, de nostalgie de neam, și au simțăminte mai adânci, decât aceia, cari trăiesc între ai săi. Asta au dovedit o clericii dela Orade și dela Ungvár, se poate vedea din toate scrisorile ce ne vin dela românii din America.

Un eveniment de acest fel și mai vădit s'a întâmplat anul trecut la Chișinău, în ziua memorabilă a centenarului răpirei Basarabiei. În catedrala orașului s'a servit cu mare pompă liturgie, pe urmă rugăciune de mulțămintă lui Dumnezeu pentru anexarea Basarabiei. Cum s'a întâmplat, cum nu, li-a venit în cap aranjatorilor serbărilor solemne ca să facă o surpriză, să aducă o plăcere asistenților (biserica era archiplină), au pus la cale să se cetească evanghelia în limba moldovenească. Despre cele petrecute am cetit în

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

4. Pădurețul.

Conținutul: Pădurețul este unicul fiu al împăratului, crescut în desmierdări. El nu-și află însă rostul la curtea împărătească ci-i place să trăiască mai mult pe la casele și cu băieții țăranilor. Astfel certat de părinți, el pleacă în lume. Ajunge la palatul de aur al zinei minunate de frumoase. Zina îi dă stăpânire peste tot cuprinsul palatului, oprindu-l însă de a intra în odaia cu ușa de aramă. Câtă vreme a păzit această opreliște, a fost fericire. Dar dela o vreme curiozitatea îl covârșe.

El deschide odaia cu ușa de aramă, ascultă de momelile Mamonului ce era ferecat acolo și-l sloboade. Mamonul răpește zina și o duce în robia sa, iar palatul cu toate bogățiile dispăre. Pădurețul, muștrat de conștință, pleacă în urmărirea Mamonului. În calea sa obositoare el scapă dela moarte o rândunică, o șopărlă și o știucă, pentru ca mai apoi cu ajutorul acestora și cu îndrumarea primită dela Sfânta Duminecă să îndeplinească slujba cea grea la Mama Pădurii, dela care primește drept

răsplată calul cel cu nouă inimi. Calul îl duce la Mamonul smeilor, îl ajută să-l pună sub picioare și eliberând pe zina cea frumoasă, se reîntoarce cu ea acasă, trăind fericiti până la sfârșitul vieții.

Valoarea educativă: Fericirea nu trebuie căutată în desmierdări, ci în săvârșirea de fapte bune, ajutând pe cei săraci și nenorociți, pe oameni ca și pe animale deopotrivă. Dumnezeu răsplătește credința omului. Dar, întocmai cum a pășit Adam, care călcând porunca lui Dumnezeu a fost scos din raiul fericirilor, asemenea și Pădurețul, călcând porunca zinei, își pierde fericirea avută în palatul ei. Prin îndelungate lupte și suferințe el trebuie să-și ispășească păcatul neascultării. În sfârșit năzuințele lui pline de jertfe sunt încoronate cu succes; el își redobândește fericirea pierdută.

Povestea este potrivită ca lectură pentru școlarii de ambele sexe în vârstă de 9—15 ani, precum și pentru adulți.

5. Fata de împărat cu stea în frunte.

Conținutul: Împăratul Roșu, rămânând văduv, în urma sfatului ce i-l dase împărăteasa, ca să ia în căsătorie numai o femeie cu stea în frunte, voia să se căsătorească a doua oară cu unica sa fată, care avea stea în frunte. Ca să scape de acest păcat rușinos, fata cere sfatul unei vrăjitoare, și fuge în țara Împăratului Verde,

unde după multă suferință ajunge împărăteasă.

Valoarea educativă a acestei povești se arată în triumful virtuții asupra păcatului și răsplata ce trebuie să urmeze după o viață plină de virtuți și de suferințe. Pagubă însă, că la acel triumf își dă concursul și o vrăjitoare, câtă vreme rolul vrăjitoarei l-ar putea tot atât de bine îndeplini o altă ființă curată și sfântă, cum vedem în alte povești.

Povestea aceasta o află potrivită numai pentru adulți.

6. Ducipal și Răitărică.

Conținutul: Smeul răpește frumoasa și tinera soție a unui om. Sfătuit de o vrăjitoare el își câștigă pe Ducipal, un cal năzdrăvan, care-l duce la casele smeului, își eliberează soția și o duce acasă. Smeul încalecă pe Răitărică, fratele lui Ducipal și alergă să-i ajungă. Pe drum însă Răitărică de dragul lui Ducipal își omoară stăpanul și astfel scapă pe oameni de smeul păgân.

Valoarea educativă: Dragostea și credința nedeslăpita între bărbat și soție. Pentru a ajunge la rezultat fericit, omul trebuie să lupte, îndurând multe năcazuri, suferințe, lipsuri. — Rolul vrăjitoare ar putea fi îndeplinit de altă femeie înțeleaptă.

Povestea se potrivește pentru tinerimea de ambele sexe dela 9—15 ani și pentru adulți.

7. Ginerile dracului.

Conținutul: Constrâns de năcazuri un om fâgăduiește dracului, — că de-l va scăpa dela răz — li va da aceea, despre ce nu știe, că se află la casa sa. Lucrul fâgăduit a fost unicul său fiu, pe care nevastă-sa îl născuse în lipsa lui de acasă și despre care el nu avea cunoștință. Constantin — așa se chema băiatul — ajungând mare, voia să știe, pentru ce părinții săi sunt tot amărâți și supărați. Mamă-sa nu voi să-i descopere adevărul. El atunci își lua refugiul la o apucătură vicleană, simulând o sinucidere. Atunci mamă-sa îl dete din nou dracului. Auzind Constantin aceste cuvinte, plecă la necuratul și i se făcu g'nere. Dar nu avu multă stare la socru-său, care-l pune la munci grele. Plecă dela el cu nevastă-sa, ca să se închine lui Dumnezeu. Dumnezeu îl dăruie cu 2 rânduri de haine, unul de aur, iar celalalt de piele de ariciu. Coborându-se din cer, își părăsi nevasta, se așeză ca porcar în satul său natal. În timpul acesta se întâlni pe rând cu Împăratul Roșu, Împăratul Verde și cu Împăratul Galbin, cărora le arătă calea, ce o perduseră. Pentru această binefacere toți trei împărați îi fâgăduiră fata de soție. Constantin se cunună cu fata Împăratului Galbin, cu care duse o viață fericită până ce soția sa și mamă-sa nu-i arseră haina de ariciu. Su-părat pleacă Constantin în lume blăstămat.

gazeta rusească „Bassarabscaia jizni“ (Viața Basarabiei), care n'a putut înflori știrea. Ei bine, domnilor, poporul acela, care, la orașe, n'a auzit de zecimi de ani limba moldovenească în biserică, poporul care nu știe că e român, ei se știu moldoveni, nu știe carte moldovenească, și-a păstrat numai limba, nu știe nimica despre viața și soarta altor frați ai lui, nici chiar de existența lor, afară de-o parte din regat, — la auzul evangheliei, cetite în limba lor, toți ca unul au izbucnit în suspine și în lacrimi! Toți străinii au încremenit, nimeni nu se aștepta la așa ceva. De unde au izbucnit lacrimile acelea? Simțul dragostei de neam moacă sub spuză și la întâia scântee izbucnește în flăcări, cu atât mai învăpăiate, cu cât mai mult au mocnit sub spuză.

Socot, că întâmplarea aceasta a dat de gândit guvernului. Să nu socotiți că toți moldovenii de față au început a plânge de amintirea înstrăinării. Nu, acel simț n-l au ei; ei sânt ca viermele din hrean, — mai mare dulceață el nu știe pe lume. Au izbucnit în plâns — la auzul evangheliei cetite în limba lor. Străinul, care a scris în vechime despre români, a observat simțăminte românilor foarte just. De când e lumea: ce avem, nu prețuim; când le pierdem, ne tânguim.

Pe lângă bănci, — păstorii trupesti ai noștri, pe lângă preoțime, — păstorii sufletești ai noștri, sîtoată inteligența ar trebui să dovedească că-i floarea și elita neamului și să contribuie la greutatea din toată inima după înțelegere și putință. Invățătorilor dați-le pace, nu vă pară rău că primesc o remunerație mai umană. De ar fi ei vrednici de misiunea lor și de și-ar face datoriile cu sfîntenie (eram să zic abnegațiune, mi-am luat sama înăcă „abnegațiune“ o cuvînt străin în limba noastră), s'ar uita de greutățile care le duce poporul pentru susținerea lor. Numai ar trebui aleasă și înlăturată neghina dintre dășii, ca să nu se facă cheltuieli zadarnice.

Am ajuns la răspîntie critică, de nu-i încărto cărmii. Spre scăparea cultului, băncilor, intelectualilor, ca sfătindu-se să hotărască, până nu-i târziu, măsurile, care le vor socoti juste, necesare, pentru radicala salvare a instituțiilor noastre naționale, primejdite în existența lor. În felul, cum propun eu, fără deosebire jertfă, s'ar aduna banii trebuincioși și s'ar înlătura toate neajunsurile, care ne stau în cale, s'ar aduna chiar mai mulți bani, cu cari s'ar preîntâmpina nevoile, s'ar mări lefurile profesorilor dela gimnazii și

seminarii de bunăvoie, să nu fim siliți de guvern a le ridica salariile. Procedând într'ăsa mod, am dovedi că suntem un neam de oameni conștiinți și solidari în susținerea drepturilor noastre. Cu alți ochi s'ar uita lumea la neamul nostru; i-ar insufla stimă și l'ar trata după demnitatea care ar dovedi-o.

Cristos a înviat!

De sub spuză nepăsărei, la alarma înaltului cler al dvoastră, al Solidarității și inteligenței românești să izbucnească flacăra dragostei curate și iubirei de neam, limbă și lege.

Legea electorală. Noua lege electorală a fost sancționată din partea Majestății Sale în 30 Aprilie n. și e publicată în colecția legilor țării ca „articolul de lege XIV din anul 1913“.

Alegerea dela Sasca. În ședința de ieri, Marți, a dietei, domnul deputat naționalist român Dr. Ștefan C. Pop a adresat interpelație guvernului în chestia volnicilor și a ilegalităților sevărsite din partea organului public cu ocazia alegerii de deputat din cercul Sasca-montană. Interpelația a fost predată ministrului de interne, care va răspunde la ea, la timpul său.

Ocuparea Albaniei. În urma hotărârii luate din partea monarhiei noastre de a ocupa cu Italia împreună, Albania, deci și orașul Scutari, care aparține Albaniei, regele Muntenegrului s'a declarat gata a se retrage de bunăvoie cu trupele sale din acest oraș, după unele știri, în mod necondiționat, după altele, pe lângă rebonificări financiare și teritoriale. Imprejurarea aceasta însă nu schimbă întru nimica situația, și trupele noastre și ale Italiei vor intra necondiționat în Albania, pentru a restabili aci ordinea și pacea. Cât pentru Muntenegru, diplomația rusă s'a pus în vedere Regelui Nichita o recompensație corespunzătoare teritorială și financiară, în cas că renunță la Scutari, și lasă în grija Rusiei apianarea conflictului, care în înțelegere cu celelalte puteri va regula afacerea astfel, ca și Muntenegru și Austro-Ungaria să fie mulțumite. Pe Vineri se așteaptă ieșirea trupelor muntenegrene din Scutari.

Din parlament. Luni în 5 Maiu s'a deschis sesiunea nouă parlamentară în Budapesta. Cei din opoziția unită maghiară, conform hotărârii luate mai dinainte, nu au participat la ședința, din motivul, că situația nu s'a schimbat, deci nici ei nu au motiv să-și schimbe atitudinea. În ședința aceasta și-a început activitatea garda nouă parlamentară. Ședința a fost deschisă și condusă de președintele camerei, contele Tisza István. S'a citit rescriptul regal de deschidere și s'au făcut comunicările obiceiuite, apoi a luat cuvîntul prim-ministrul Lukács, pentru a face comunicarea, că după o încunoștințare oficială, primită tocmai în momentul acela, regele Nichita al Muntenegrului a făcut promisiuni ambasadorului monarhiei noastre din Cetinie, că va ieși cu trupele sale din Scutari în mod necondiționat. Șireea a fost primită cu mare bucurie și cu sgomotoase aclamări la adresa Monarhului nostru. În ședința de Marți s'au ales diferitele comisii ale dietei.

rorile sale, el se leagă cu jurământ, că nu se va opri până nu va găsi idealul său, pe Mândra Lumii. După ce o găsește, își ia 2 căni tovarăși, precum și pe Voinic mândru l'ufori, pe care-l amuțise Mama Padurii, răpindu-i inima. Ii dă inima înapoi, iar Voinicul îl răsplătește cu un sac de mere de aur. Cu ajutorul merelor omoară pe cei 3 smei, eliberează pe surorile sale, ia pe Mândra Lumii în căsătorie și duc o viață fericită.

Valoarea educativă: Făt-frumos este tipul fiului ascultător, care respectă dorința părintelui său, este model de frate, care-și pune viața pentru frații și surorile sale. Făt-frumos știe să împreune idealul său cu interesele surorilor sale. El trece neatinș prin viforul atator ispite și prin înțelepciunea minții și bunăteatea inimii sale își ajunge ținta și idealul vieții.

Povestea o afla potrivită numai pentru adulți.

Zernești, în 15 Iulie 1912.

Pompiliu Dan
inv.

Vorbe înțelepte.

Mai de folos este a fugi de șireți, decât a fugi de un leu.

Chemarea preotului ca director școlar.

(Conferență ținută la întrunirea preoțească din tractul Sălște, de I. Oțoiu, prof. seminarial.)

Problema educației a fost în toate timpurile și la toate popoarele una dintre acele preocupări, cari mai mult au stîrnit interesul acelor, cari chemați au fost a le ocărmi și cari căutau și pentru viitor a-și asigura conducerea lor. Obiectul educației fiind formarea și dezvoltarea facultăților sufletești și trupești ale individului, — formarea caracterului, — și în urmare arma cea mai puternică de a putea determina voința și acțiunile omului, era și foarte naturală și justificată preocuparea aceasta.

Când înțelepții și reformatorii popoarelor au stabilit ținte nouă, spre cari aveau să năzuiască, aceștia totdeauna au folosit, ca mijloace sigure de reușită, educațiunea. În viața statelor moderne vedem, că peatra fundamentală la întemeierea lor nu o constituie atât puterea armelor, ci spiritul și virtuțile, pe cari le au știut cultiva marii bărbați educatori în sinul cetățenilor. Cu deosebire dela proclamarea spiritului național, ca țintă supremă a statelor, să lucreze cu o îndărgire ne mai pomenită și cu mijloace de multeori nepedagogice, ba chiar neumane, la realizarea așa numitului „stat național“, tot cu ajutorul educației.

Se aduc jertfele cele mai mari din partea statelor și din partea societății, se înjbează o pleiadă întreagă de preinși luminători ai sufletelor, numai ca ideile sugerate de un politicianism adeseori fals, să se poate realiza. În statele poliglotte jertfa cea mai inocentă a acestei utopii o formează sufletele mlădiilor plâpânde ale cetățenilor de naționalitate străină.

În sufletul frigid al acestora se aruncă adeseori sămânța unor învățători, cari n'au nici o legătură cu viața lor sufletească și nu vor putea nici când să le sporească avutul intelectual. De multe ori și puținele cunoștințe de cari dispun, nu sunt destul de clare, nu sunt pe deplin lămurite, deci și dezvoltarea facultăților lor sufletești va fi de tot mancă.

Roadele unei astfel de educații fără indoială, că sunt sub toată critica, ear societatea ce o vor alcătui indivizi astfel educați, va fi în mare parte lipsită de atribuțiile unei societăți conștiente de chemarea ei. Un popor ale cărui bunuri naționale, credința religioasă, tradițiile și conștiința națională, sunt mereu atacate și mereu se caută, ca locul acestora să-l ocupe diferitele boale ale societății moderne, cu toate nuanțele lor, are lipsă de o deosebită putere de rezistență și trebuie să desvolute o activitate intensivă pe toate terenele, pentru ca mai curînd sau mai târziu să nu sucumbe cu desăvîrșire.

Conturile tabloului mai sus schițat se potrivesc în mare parte la situația, ce tinde a se crea poporului nostru, a cărui soartă azi e la un mare declin, și pentru a cărui îndreptare dator e fiecare fiu a da concursul său. Cu deosebire nouă, preoțime ne incumbă această datorie, căci noi am fost totdeauna sentinela credincioasă a apărării și întăririi virtuților naționale, creștinești și cetățenești ale poporului român.

Din câmpul cel larg de muncă în agrul Domnului voi insista mai dinadins asupra unei părți, — poate până acum în multe locuri prea neglijată, dar pentru cultura religioasă, morală și națională a poporului nostru, cu deosebire în zilele de azi, de o importanță cardinală. E vorba despre datoriile preotului față de școala noastră confesională.

Desvoltarea culturală a poporului nostru a fost strîns legată de altarul credinței; și atunci, când biserica a avut cărmaci destoinici și desștepti, cultului românesc încă i s'a adus jertfă cu prisosință. Marele arhieru al bisericii, nemuritorul Șaguna, încă dela începutul păstoririi sale a căutat, ca să pună în strînsă legătură biserica cu școala, cunoscînd folosul cel mare ce l' poate aduce școala confesională bisericii. Era pe deplin convins, că între împrejurările în cari se află poporul român de aici, lința sa etnică și caracterul său național numai așa și le va putea păstra, dacă arsenalul vieții sale culturale îl va forma biserica sa națională și școala sa confesională. A căutat deci a dura legătura strînsă între aceste două așezăminte, punînd școala sub scutul și supravegherea bisericii.

Deja la sinodul din 1850 institue preoții de directori școlari, ear ca această datorie să și-o poată îndeplini cu conștiințiozitatea și priceperea recerută, se înjbește pe deoparte, ca aceștia încă în cursul studiilor seminariale să se inițieze în chestiunile pedagogice, pe de altă parte dispune ca viitorii directori școlari să funcționeze și ca învățători înainte de a se preoți.

Praxa aceasta s'a și urmat și se urmează și astăzi, spre binele și spre înaintarea culturii noastre naționale și religioase.

De altfel e și natural, ca în școalele noastre confesionale dreptul de supremă inspecție să fie încredințat preotului, care pe deoparte are și pregătirea necesară de a putea îndeplini această chemare, dar de altă parte, ca membru al comitetului parohial, — în multe locuri ca președinte al comitetului, — trebuie să cerceteze, dacă școala confesională intradevăr corespunde așteptărilor și jertfelor aduse de biserică.

Ca director școlar, preotul are o multime de datorințe de împlinit, dacă voințe cu adevărat să corăspundă chemării sale. Un lucru însă trebuie bine distins. Preotul nu va avea să se mărginească numai la inspecționarea învățămîntului, ci datorința lui e a urmări cu atențiune tot ce atinge starea școlii sub ori-ce raport. Nu se va restrînge numai la înaintarea de rapoarte oficiilor superioare, ci va fi mereu cu atențiunea cuvenită, ca la cas de lipsă să dea ajutorul necesar.

Ocaziunile, cari reclamă serviciile lui sunt foarte multe. Înainte de toate va căuta, — ca întrucît la învățător se observă prea puțin talent pentru chemarea, ce o îndeplinește, sau acesta e un tânăr fără multă experiență, dar el e în stare a completa defectele aceluia, — să-i stea întru ajutor.

Prin această întărește autoritatea învățătorului înainte tuturor, de ce acesta are lipsă în munca grea ce o îndeplinește. Deasemenea va insista, ca învățătorul să-și poată primi competențele regulat și întrucît se poate să stăruie spre a i se asigura locuință cinstită (relat de cvartir), ba chiar și o grădiniță mo estă, unde împreună cu familia sa să se recreieze după muncă și oboseală.

Va căuta, ca edificiul școlii și aranjamentul lui să corespundă postulatelor învățămîntului, spre a nu fi mereu dificultat din partea organelor de inspecție.

Școala să fie spațioasă, luminoasă, curățită și provăzută cu toate rezvizitele de lipsă, ca învățămîntul să nu sufere nici o alterare.

Aceste îndatoriri le va putea îndeplini preotul cu mai mare ușurință atunci, dacă e totodată și președinte al comitetului parohial. Dar chiar și numai, ca membru al comitetului parohial poate influența foarte mult în afacerile școlii.

Nu mai încapă indoială, că conferențele corpului dictac'ie, la cari directorul școlar are să ia parte activă, — și cari ar fi bine să fie cât mai dese, dar barem odată pe lună, — precum și dese convorbiri cu învățătorul asupra problemelor mai nouă pedagogice, încă sunt de mare însemnătate. Ele aduc de regulă mai mult folos, decât chiar vizitațiunile școlare. Sfaturile date cu ocaziunea vizitațiunilor învalvă în sine ghimpele corecturilor și îndreptărilor făcute la prestațiunile constatate în școală; atunci însă, când diferite probleme se discută, nu sub titlul oficialității, ci în mod mai confidențial, directorul școlar se prezintă mai mult ca un prietin și binevoitor al învățătorului, ear nu ca persoana adeseori urgisită a directorului școlar.

Atitudinea unui astfel de director școlar însuflă respect și multă încredere, și învățătorul conștiințios va căuta, ca întrucît numai se poate să evite ori-ce împrejurare, ce ar putea știrbi încrederea de care s'a învrednicit din partea directorului școlar. Iși va îndeplini chemarea cu cea mai mare dragoste și va afla în directorul școlar totdeauna pe cel mai bun sfetnic.

Că vor fi și învățători de aceia, cari nu vor învrednici această încredere, nu mai încapă indoială. În astfel de casuri poziția directorului școlar e foarte grea, cu deosebire între împrejurările actuale.

Datoriința lui însă și de astădată e, să caute cu precauțiunea și politetă ce îi impune situația lui gingașă, să îndrepte și să încunjiure ori-ce eventualitate, ce l'ar putea aduce daune, iar școlii de multe ori pericole neașteptate. Interesele școlii confesionale să le apere cu cea mai mare conștiințiozitate. Conflictele mai grave dintre el și învățător să le aplaneze pe cale pacifică, să nu reclame ajutorul și intervenirea instanțelor mai înalte streine, — și pentru noi nu prea părtinitoare, — căci adeseori satisfacția primită pe astfel de cai ne poate aduce surprinderi desamăgitoare.

Lucrul cel mai urât și mai demoralizător dintr'o comună este continua ceartă și pară dintre învățător și preot. Preotul, ca director școlar, și aici să fie pătruns de cuvintele scripturii: „iară voi răul să-l răspîtiți cu bine“.

Atențiunea directorului școlar trebuie să se îndrepte cu deosebire asupra învățămîntului, în special însă asupra metodelui, ce urmează învățătorul la predarea materialului. Să caute până la ce extensiune se ajunge la predarea singularitelor obiecte de învățămînt.

du-și nevasta îngreunată. El ajunge la palatul unei babe, care-l face stăpîn pe avutul său.

Nevastă-sa pleacă după el, chinuită de dor. În cale intră ca servitoare la Sfânta Mercuri, apoi la Sfânta Vineri și în fine la Sfânta Duminecă, pe care le slujește cu credință și cari o dăruiesc cu lucruri prețioase. Ajunge la palatul, unde era bărbatu-său, și capătă intrare în palatul acela în schimb darurilor. După multă împotriva din partea babei, Constantin o recunoaște și o iartă. Baba e spintecată. Nevasta dă naștere unui Făt-frumos. Vine și mama-sa în palat și trăese împreună fericiti pară la adănci bătrânețe.

Valoarea educativă: Vorbe nesocotite, educație greșită adeseori sunt cauza nenorocirii copilor. Așa și Constantin devine ginerile dracului. Dumnezeu este milostiv față de oamenii rătăciți și-i ajută să se întoarcă la calea adevărului. Binele este în luptă continuă cu răul. Prin stăruință, răbdare și fapte bune deasupra năcazurilor triumfează binele.

Povestea o afla potrivită numai pentru adulți.

8. Făt-frumos și Mândra Lumii.

Conținutul: Făt-frumos, ficiorul lui Verde Împărat, pleacă să scoată din robia smeilor pe cele trei surori ale sale. În calea sa i se arată chipul Măndrei Lumii. Astfel înainte de a scoate din robie pe su-

Referitor la aceasta s'ar putea răspunde foarte scurt și cuprinzător: aci e planul de învățământ! Adevărat, acesta prescrie o multime de cunoștințe, de cari au să se împartășească elevii; scopul educației însă este a crește oameni pentru viață, creștini cu frica lui Dumnezeu, cetățeni onști și virtuosi, precum și fii devotați neamului din care fac parte. E o problemă grea și complicată aceasta pentru învățător, la rezolvarea căreia îi fac bine serviciile sfaturilor directorului școlar. Acesta îl va îndruma, ca să nu fie sclavul planului de învățământ, ci să se năzuiască a face din ocupațiunea lui o adevărată artă. Să nu tindă a face progrese extraordinare, ci să aibă mai mult ambiție de a desvolta în singuraticii elevi toate acele aptitudini și puteri, cu cari sunt înzestrați aceștia.

Pe lângă înzestrarea elevilor cu cunoștințe să le studieze și să le examineze și sufletul.

Preocupările vieții lor sufletești trebuie să se reoglindeze și în viața lor școlară. Atunci se sălășluiește în școală adevăratul spirit educativ, al cărui apostol desinteresat — pe lângă învățător, trebuie să fie și directorul școlar.

În viața școlară obvin multime de cazuri și întâmplări, cari poate lipsesc din planul de învățământ, sau nu le vizează rânduiala de a se pertracta, când se pot întui cu elevii; deci a trece la ordinea zilei peste astfel de posibilități, numai spre a îndeplini litera planului de învățământ, ar fi o procedură foarte greșită. Directorul școlar are datorința, ca aici să atragă atențiunea învățătorului asupra procedurii corecte. Să luăm un exemplu de toate zilele. Astăzi se scrie și se vorbește până și în straturile largi ale poporului despre marea invenție omenască, despre *aeronautică*. În lupta martirilor, cari s'au dat concursul lor la perfecționarea aparatelor de zburat și au ostenit pentru triumful acestei idei, poporul nostru încă își are reprezentanți și ai. Se anunță că în comuna vecină se face în cutare zi o ascensiune, — să zicem — cu aeroplanul Vlaicu. Oare nu e datorința fiecărui învățător din comunele vecine să alerge cu elevii la o astfel de privești marea chiar cu rizicul de a neglija deasfădăta dispozițiile planului de învățământ?

(Va urma).

Diferendul româno-bulgar.

Ziarul „Seara” din București publică protocolul dela Petersburg, luat pentru aplanarea diferendului româno-bulgar, așa cum a fost luat în ședința reprezentanților puterilor mari de acolo și cum a fost comunicat guvernului român. Textul e următorul:

S'a hotărât în de comun acord, ca:

1. Orașul Silistra, cu toate întăriturile lui să fie cedat României, împreună cu o fâșie de teren de 3 kilometri dela întărituri, adică cu o rază aproximativă de 13 km. din marginea orașului propriu zis. Frontiera viitoare a României va porni de pe Dunăre dela punctul numit Popina, care va face parte din teritoriul român.

2. Având în vedere, că granițele cele mai sigure cari pot despărți două țări, sunt granițele naturale geografice; având în vedere de asemenea, că în ceea ce privește punctul acesta, prin tratatul din 1878 încheiat la Berlin s'a acordat României o porțiune din ținutul Dobrogei, fără garanța posibilității de apărare, se cuvine ca astăzi să se repare nedreptatea din 1878 față de România, prin asigurarea unei frontiere naturale, care va urma culmile dealurilor: Babuc, Aflatar și Bezbunar, până la punctul numit Cocargea.

3. Pe de altă parte ținând seamă și de opunerile guvernului bulgar, care din motive de apărare a portului Varna, nu poate să cedeze întregul cuprins al golfului ce se prelungește până la promontoriul Caliacra, frontiera Dobrogei spre Marea Neagră dela punctul numit Cocargea, va trebui să urmeze creasta colinelor Carales și Gârbalac, până la promontoriul Șabla, localitatea cu același nume rămânând însă pe teritoriul bulgar.

NOUȚĂȚI.

Festivitate aviatică militară. Luni în 12 Mai, cum am anunțat, se va ține sub protectoratul arhiducelui *Iosif*, o mare festivitate aviatică în Neoplanta pe aerodromul militar, la care vor participa cei mai buni piloți ai armatei noastre. Vor zbura cu monoplan și biplan la o înălțime de 500—1700 metri. Un comitet face întinse pregătiri, pentru ca serbarea să reușească deplin.

Deschiderea expoziției Adria. Se anunță din Viena, că arhiducele moștenitor *Francisc Ferdinand* a deschis Sâmbătă expoziția Adria în prezența notabilităților civile și militare. Arhiducele a sosit la orele 10 înaintea porții expoziției, unde muzica marinarilor l-a primit cu imnul împărătesc. Președintele comitetului, *Dr. Dersatta*, a salutat pe înaltul oaspe, arătând în câteva cuvinte scapalul întreprinderii. Expoziția cuprinde numeroase obiecte interesante din viața economică și etnografică a ținutului austriac de pe țărmurile Adriaticii. Asupra lucrurilor expuse, arhiducele s'a pronunțat cu o deosebită laudă și recunoștință.

Congresul medicilor. Congresul internațional al medicilor își va începe ședințele în 5 August în Londra. La acest congres vor lua parte și numeroși medici și alți specialiști din țara noastră.

Cursuri de vară în Madrid. Consiliul universității din Madrid trimite un apel către tinerimea școlilor superioare din Ungaria, să participe la cursurile de vară ce se vor organiza în capitala spaniolă pentru studenții universităților străine. La cursuri, care vor dura din 2 Iunie până în 5 August, vor ține prelegeri cei mai de seamă savanți, vorbind despre artiști și scriitori clasici ai Spaniei; iar la sfârșitul prelegerilor se vor întreprinde excursiuni la locurile de însemnătate istorică. Conducătorul cursurilor de vară este profesorul universitar *Santiago Ramon y Cajal*; dsa dă cu plăcere lămuriri ori cărui student, care i se adresează prin scrisoare.

Distincțiuni pentru aliați. Din Petersburg se scrie, că țarul *Nicolae* a conferit mai multe decorațiuni și anume: regele bulgar și sârbescu au fost distinși cu ordinul sfântului *George* clasa II., regele grec cu clase III. și mai mulți generali cu clasa IV. Alături de aceștia au mai primit distincțiuni peste o mie de soldați.

La reuniunea femeilor române din Sibiu. S'au înscris: doamna *Veturia Ghibu*, soție de profesor, membră pe viață, și doamna *Veturia Lăpedatu*, soție de director de bancă, membră ordinară.

Ploi de primăvară. Aproape din toate ținuturile țării noastre se vestesc ploi primăvăratice, care după seceta din săptămâna trecută au avut o bună înrăurire asupra sămănăturilor și livezilor.

Universitatea din Dobrița. Deschiderea universității din Dobrița, conform unei hotărâri ministeriale, se va face în *Septembrie 1914*. Își vor începe activitatea facultățile de teologie, de drepturi și filozofie; facultatea de medicină va avea studenți de anul al treilea, al patrulea și al cincilea, — ear primii doi ani la această facultate se vor deschide abia mai târziu.

Decorat. Consulul rusesc *Hartvig* din Belgrad a primit dela țarul Rusiei ordinul *Vulturul alb*, una dintre decorațiunile cele mai însemnate ale împărăției rusești. *Hartvig*, cunoscut pentru sentimentele sale panslave, este de origine germană din ținuturile mării baltice.

Marea adunare a Bunilor Templieri. Duminică, în ziua *Rusalilor* apusene, se va ține la Cluj marea adunare a Bunilor Templieri. În același timp se va deschide și expoziția igienică organizată de Muzeul social din Cluj. În onoarea antiacoolistilor se va reprezenta în sala teatrului drama *L'Assomoir*, scrisă după celebrul roman al lui *Zola*.

Voluntar în vârstă de 10 ani. Un polițist dela gara *Seghedinului* a văzut *Vineri* un băiat, bine îmbrăcat, umblând neliniștit pe peronul gării. Întrebat de unde e, a răspuns că vine dela *Reșița*, și că se numește *Ludovic Muntean*, e de 10 ani și a fugit de acasă, fără știrea părinților, cu gândul să plece pe câmpul de război balcanic; banii însă nu i-au ajuns, decât până la *Seghedin*. Micul fugar a fost transportat la *Reșița*.

Operă în Sibiu. Astăzi, *Mercuri*, se cântă în teatrul orașenesc din Sibiu opera „*Figaro's Hochzeit*”.

Cancelaria advocațională a domnului avocat *Dr. Emil Babeș* din Budapesta se află cu începere dela 3 Mai n. c. în cercul *Vill Föherceg Sándor* utca nrul 9.

Zăpadă. Munții *Făgărașului* sunt acoperiți cu un strat gros de zăpadă proaspătă, care a căzut Luni asupra lor. Temperatura a scăzut în mod simțitor și în Sibiu.

Holera. Multe cazuri de holeră s'au constatat în Bulgaria și Sărbia. Autoritățile din țara noastră s'au văzut îndemnate, ca în ținuturile mărginașe cu Sărbia să se introducă măsurile necesare de apărare împotriva epidemiei amenințătoare.

Examenul unei fete oarbe. La școala reală din *Barmen*, în Germania, a trecut cu succes eminent examenul de maturitate fetei de 18 ani a unui consilier comercial. Fata este oarbă din naștere; studiile claselor secundare le-a făcut în particular. Acum are să se înscrie la universitatea din *Göttinga*, unde va asculta economia națională. Un frate al acestei fete, asemenea orb din naștere, este student în matematică la aceeași universitate.

O domnișoară la meserie. Domnișoara *Anny Berntsen*, fiica unui ministru danez, a învățat meseria tâmplăritului. Zilele acestea și-a prezentat lucrarea de căpetenie, un dulap de mahagoni, reuniunii industriale a tâmplărilor din *Copenhaga*. Reuniunea a aflat că lucrarea este perfectă, și a declarat pe dș.ara *Anny Berntsen* măestră în ale tâmplăriei. Numita domnișoară și-a câștigat cunoștințele într-o fabrică de mobile în *Copenhaga*. De altfel nu este unica femeie, care născută din părinți distinși și-a ales o meserie; în Danemarca mai sunt două contese, din familiile *Torp* și *Schackenberg*, care își au atelierul lor de tâmplărie. În toate obiectele egite din mâinile lor se poate observa gustul artistic, fineța și inteligența cu care sunt construite. Se și bucură de o mare clientelă.

Pe insula sf. Elena. În camera deputaților din *Londra* s'a făcut zilele acestea propunerea, ca sufragetele, — amazonele moderne iubitoare de distrugere — să fie deportate pe insula oceanului Atlantic, vestită prin captivitatea lui *Napoleon* cel mare. Propunerea însă n'a fost luată în serios din partea camerei. Locuitorii de pe insula sf. Elena află cu toate acestea, că ideea deportațiunii sufragetelor este cât se poate de excelentă; căci, zic ei, insula Atlanticului are loc de ajuns pentru a da ocupațiune femeilor în cultivarea bumbacului și în alte îndeletniciri economice și casnice interesante. Va să zică: există un loc pe pământ, unde sufragetele ar fi mai bine văzute, decât în țara lor de naștere...

Teatru în Abrud. Reuniunea femeilor române din *Abrud*, *Abrudsat* și *Jur*, aranjază în favorul școlii de fete, Sâmbătă în 10 Mai a. c. în sala hotelului „*Detunata*”, icoana din popor: „*La șezătoare*”, de *T. Brediceanu*. Începutul sara la 8 ore precis. Suprasolviri se primesc cu mulțămite și se evitează pe cale ziaristică. După producțiune urmează dans.

La fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași au mai dăruit: *Ana Mondoc* n. Totan, soție de învățător (Sebeșul sup.) 30 bani; învățăcele: *Ion Botaș*, tinichigiu, *Ion Bârlea*, faur, *Ion Pienaru*, faur, *Lazar Ilca*, lăcătuș, câte 25 bani; *Nicolae Cojocariu*, inv. cumpănar, 50 bani; *Aurel Gavrilă*, sodal lăcătuș, 25 bani; *Ion Dordea*, paroh, (Hașag), *Romul Moraria*, inv. lăcătuș și *Petru Sabău*, funcț. la „Asociațiune” câte 20 bani; *Alexandru Fărcaș*, croitor, soția sa *Maria* și copiii lor *Cornel*, *Victor* și *Elvira*, 1 cor; *Ion Văcariu*, inv. rotar și *Dumitru Barbu*, inv. mäsar, câte 30 bani; *George Tomuș*, sodal lăcătuș 35 bani; *Iosif Goldstein*, comers. soția sa *Sali* și copiii lor: *Bela*, *Frida*, *Adolf*, *Fani*, *Heinrich*, *Moriez*, *Berezi*, *Zili* și *Ierő*, câte 20 bani, sau în total cor. 2-20. La legatul *T. L. Albini*, pentru ajutorarea copiilor din *Cut*, aplicați la meserii, al acestui fond, au dăruit: *Ioan Chidu* învățăcel rotar, *Ion Roman*, par. (Tălmăcel), *Popovici Mondoc*, învățător (Sebeșul sup.), câte 20 bani; *Ioan Bârlea* și *Ion Pienaru*, învățăceli fauri, câte 25 bani; *George Iltu*, par. (Vale) și *Nic. Mohan*, cul. tip. emeritat, câte 50 bani. Pentru comitetul aduce calde mulțămite în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: *V. Tordășianu*, preșident.

Convocare.

În înțelesul §§-lor 12 și 13 din statute membrii „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se convoacă în

Adunare generală ordinară

pe *Duminică*, în 11 Maiu 1913 la 11 ore a. m., în localul Reuniunii (Berggasse nr. 9).

Ordinea de zi a adunării este:

1. Deschiderea adunării generale.
 2. Raport despre activitatea comitetului în 1912/13.
 3. Revizuirea rațiociniului pe anul 1912 și statorirea bugetului pe anul 1914.
 4. Alegerea unui membru în comitet cu mandat pe un an.
 5. Propunerea pentru adresarea unui apel către publicul românesc.
 6. Propuneri comunale.
 7. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
 8. Încheierea adunării generale.
- Din ședința comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, ținută în 21 Aprilie 1913.

Maria Cosma m. p.,
prezidentă.

Dr. Beu m. p.,
secretar.

Poșta ultimă.

Dela sinod.

Astăzi, *Mercuri*, sinodul arhiepiscopian a ținut a doua ședință în actuala sesiune ordinară. S'a autentificat procesul verbal al ședinței prime, s'au acordat concediile cerute, petițiunile intrate la birou s'au predat comisiunii petiționare, apoi înaltpreasfințitul *Domn Arhiepiscop* și *Mitropolit Ioan Meșianu* a făcut o importantă și motivată propunere în chestia stabilirii locului pe care este să se clădească noul seminar arhiepiscopian. A fost predată comisiunii organizatoare. Sau luat apoi la cunoștință rapoartele consistoriului arhiepiscopian către sinod, ca senat plenar, bisericesc, școlar și episcopesc, și s'au rezolvat și alte afaceri. Raport amănunțit aducem în numărul viitor.

Din public.*)

Mulțămite publică.

Aduc și pe această cale, în numele credincioșilor mei, sincere mulțămite pentru marimioasele daruri, aduse sfintei noastre biserici, în decursul acestui an critic, din partea următorilor drept credincioși creștini: 1. *Vrednicul* primar comunal *Nicolae Hudițan* cu stimabila sa soție, *Susana* n. *Schiau*, a cumpărat toate recuzitele necesare pentru proscomidie: potir, disc, stea, copie și linguriță, în valoare de 80 cor., 2. *Văduva* *Susana Mărginean*, un rând de odăjdii cu 140 cor., 3. *Văduva* *Susana Banciu*, un rând de odăjdii cu 100 cor., 4. *Văduva* *Ana Vecerde*, un rând de odăjdii cu 170 cor., 5. *Vasile Vecerde* cu soția *Maria* n. *Isacu*, un prapor cu 40 cor., 6. *Niculae Ivan* cu stimata sa soție *Maria* a cumpărat o evanghelie cu litere latine cu 50 cor., 7. *Vasile Tipuriță* cu soția *Maria*, o cădelniță cu 20 cor., 8. *Domnul* *Ioan Pinciu*, cul. la tipografia arhiepiscopiană cu stimabila sa soție *Ana* n. *Măcrea* din *Topârcea* icoana *Maicii Domnului* cu 20 cor., 9. La înmormântarea fie iertatului fruntaș, fost primar comunal și episcop al sfintei noastre biserici, *Niculae Hudițan*, fii și fiecele lui 8 la număr au dăruit la „Fondul zidirii unei nouă biserici” 50 cor., 10. Tot la acest fond a contribuit *Dr. Nicolae Schiau*, adv. cu 50 cor. în urma trecerii din viață a iubitei sale mame *Ana Schiau*; 11, precum și fiecele fostului învățător, primar comunal și episcop *Iacob Greavu*, *Maria Orăștian*, preoteasă văduvă în *Apoldul-mic* și *Ana* soția învățătorului dir. *Ioan Stirban*, cu 50 cor. în memoria iubitelor lor tată.

Primește, Doamne, jertfa depusă pe sfântul *Tau* altar, iar marimioșilor dăruitori le răsplătește cu belșug și îndestulare.

Topârcea, 18 Aprilie 1913.

Vasile Suciu
preot ort. rom.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 52/1912.

(106) 1-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Ven. Consistor se publică licitațiune minuendă pentru darea în lucrare acoperirea cu plev a turnului și a feței (fundoaia) a acoperișului bisericii gr.-or. din **Neagra de Jos** (Feketevölgy) și care se va ținea în **26 Maiu v. (8 Iunie n.) 1913** în școala acestei comune bisericesti, având licitanții a depune un vadiu de 400 cor. în bani sau în bărtii de valoare.

Comuna bisericască dă numai plevul și prețul de 80 fil. după metrul quadrat.

Planul și preliminarul de spese și condițiile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial.

Lucrarea se va da aceluși oferent, care va da garanție de lucrare bună și va fi aprobat și de Ven. Consistor.

Neagra de Jos, la 10 Sept. 1912.

Ioan Carja-Bolog
epitrop.

Nicolau Candrea
par., preș. com. par.

Nr. 3503/1913.

(104) 2-3

Concurs.

Pentru trebuințele Consistorului arhidiecezan, în cursul anului 1913/14 se recere lăcăzarea de 150 stângini lemne de fag, eventual carpin, neplutite de prima calitate, care să fie așezate parte în seminar, parte în curtea str. Măcelarilor Nr. 45 în cursul lunilor Iulie și August a. c.

Ofertele să se adreseze în scris Consistorului arhidiecezan până la 1 Iulie 1913.

Sibiu, 20 Aprilie (3 Maiu) 1913.

Consistorul arhidiecezan.

Căutăm în fiecare oraș

representanți

pentru a vinde și a plasa apa minerală „HEBE”.

Nu mai persoane capabile și care dispune de o garanție, sunt rugați a se adresa la „Hebe” soc. pe acț. Sângeorgiu-Român (Oláhsegyörgy).

(99) 2-2

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe rămâne și va fi nelintrețut în efectul său contra lăcăzării, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumuseții și pielii, ce prin scrisorile de mulțumită zilnic intrate necondiționat se confirmă, la 80 de bani bucata se află în farmacii, drogherii și parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mâinilor de dame, în tuburi la 70 fil. se află pretutindeni.

(48) 12-40

Monografia institutului seminarial teologic-pedagogic „Andreian”

al

arhidiecezei gr.-or. rom. din Transilvania

de

Dr. Eusebiu R. Roșca,

director.

Se poate procura dela Librăria arhidiecezană din Sibiu sau dela autor cu prețul: Broșată 3 cor. 50 fil. Legată 4 cor. Porto poștal 30 fil.

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(46) 70 -

(Agârbiciu—Sz.-Egerbegy.)

Mare ocaziune de Sfintele Rusalii

la

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Ounei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

☛ cu prețuri ieftine. ☛

Prețurile:

Ghete de copii Chevreaux și Box ori Kalv, Nr. 20-25 =	K 3-4
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26-28 =	4-5
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29-34 =	5-7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35-39 =	7-9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ „ „	4-14
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ „ „	8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	7
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreaux ori box	9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „	10-
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ „	14-
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ „	12-
Ghete americane „ „ „ „ „ „	13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi „	16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toa'e colorile	20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare! În zile de sărbătoare și Duminecile am înainte de amiază până la 10 oare deschis. (89) 6-

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

Subscrise berărie a „Fraților Hager” cu toată stima aduce la cunoștință P. T. publicului, că fabricatul său propriu de bere deschisă și întunecată sub numele de:

„Hagerbräu”

afară de restaurantul Stadtpark a domnului Michail Hager și de restaurantul berăriei aflător în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurante din Sibiu (Nagyzeben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

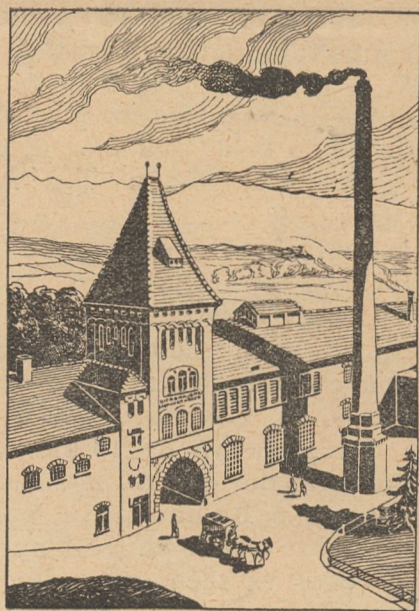
Berăria: Frații Hager.

Comande pentru provincie se primesc cu mulțumită în Berăria (Dreieichenstrasse Nr. 5). **Telephon Nr. 243.**

Subscrișul cu toată stima aduce la cunoștință P. T. publicului, că din 1 Maiu începând în restaurantul său „Stadtpark” pe lângă berea „Pilsner-Urquell” încă și „Hagerbräu” deschisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

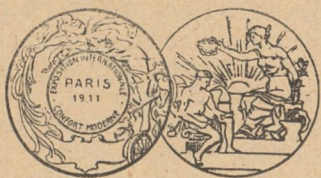
Michail Hager, restaurateur.

(105) 1-10

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală” I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

— Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută —

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 4-

— Spriginiți industria română. —

Premiat:

Expoziția universală d'în Roma 1911: Grand premiu și med. de aur.